

Observatori de l'FP
2022

Guia pràctica per implementar l'FP dual als ajuntaments

Guia pràctica per implementar l'FP dual als ajuntaments

Observatori de l'FP

Juny del 2022

Aquesta publicació ha estat elaborada
per l'Observatori de l'FP de la Fundació BCN
Formació Professional en col·laboració amb
l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Tota la informació que conté aquesta publicació
es pot descarregar gratuïtament des de les pàgines web
de la Fundació BCN Formació Professional i de l'AMB.

fundaciobcnfp.cat
amb.cat

DL: B 10862-2022

Barcelona, juny 2022

Fundació BCN Formació Professional
Pl. d'Espanya, 5, 1a planta
08014 Barcelona

Índex

Introducció	4
Fitxes de cas: L'experiència dels ajuntaments en la incorporació de l'FP dual	8
Cornellà de Llobregat	9
Granollers	10
L'Hospitalet de Llobregat	13
Lleida	16
Molins de Rei	18
Montblanc	20
Reus	21
Rubí	23
Sant Cugat del Vallès	25
Tarragona	27
Terrassa	30
Viladecans	31
Síntesi	32
Guia per a la implementació de l'FP dual als ajuntaments	38
Beneficis de l'FP dual	39
Calendari	40
qBID	44
Normativa d'aplicació	44
Contactes d'interès	46

Introducció

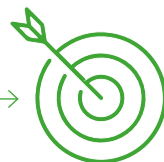

L'FP dual és una modalitat de formació professional en la qual l'alumnat combina la formació al centre educatiu amb l'activitat pràctica en una empresa o entitat. Els seus objectius bàsics són:

Adequar l'FP a les necessitats del món laboral

Aprendre en situacions reals de treball i adquirir experiència professional

Millorar el procés d'aprenentatge i la inserció laboral de l'alumnat

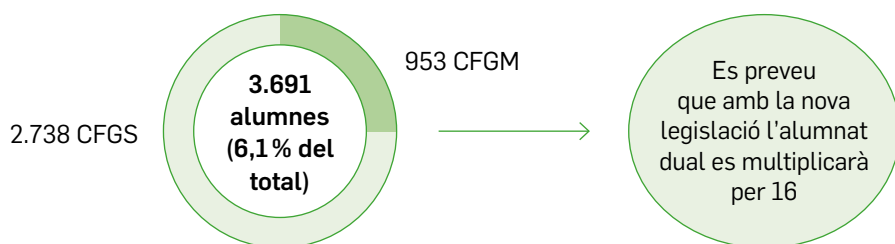
Des que es va impulsar la legislació sobre l'FP dual el 2012, a Catalunya de seguida es va començar a implementar aquesta modalitat. Amb la nova normativa estatal sobre FP, que està en procés d'aprovació i implementació, tot l'alumnat dels graus C (certificats de professionalitat) i D (cicles formatius) tindrà caràcter dual sota dos règims:

- FP general: implica una estada a l'empresa entre el 25-35 % de la durada total de la formació i el compromís de l'empresa d'assumir fins a un 20 % dels resultats d'aprenentatge del currículum. No existeix vinculació contractual amb l'empresa/entitat ni remuneració.
- FP intensiva: amb una formació a l'empresa a partir del 35 % de la durada total, així com la col·laboració d'aquesta en el desenvolupament de més del 30 % del currículum. Comporta un contracte laboral de formació per a l'alumnat.

Als municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) el curs 2020/21 han cursat FP dual un total de 3.691 alumnes, un 6,1 % dels que participaven en cicles formatius. És a dir, a partir de l'extensió d'aquesta modalitat a tot l'alumnat, es preveu que a l'AMB es multiplicarà per 16 el nombre d'alumnes que fan formació dual, de manera que se sobrepassarà enormement la quantitat de places ofertes actualment. Així, és més necessari que mai fer un esforç des de tots els àmbits per tal d'ampliar l'oferta d'empreses i entitats on l'alumnat pugui desenvolupar les seves pràctiques.

En relació amb els estudis més presents a la modalitat d'FP dual al curs 2020/21 a l'AMB, d'entrada hi trobem una presència molt més nombrosa d'alumnat de cicles formatius de grau superior (CFGs), amb 2.738 alumnes, en comparació amb els 953 de cicles formatius de grau mitjà (CFGM).

Figura 1. Alumnat d'FP dual i previsió de creixement. AMB, 2020/21

En el cas del grau mitjà, si bé hi ha 29 cicles formatius que ofereixen aquesta formació dual a l'AMB, més de la meitat de l'alumnat (un 57 %) es concentra en 5 ensenyaments específics, entre els quals destaquen Gestió administrativa (que n'aglutina el 21 %), Activitats Comercials (12 %) i Farmàcia i Parafarmàcia (10 %).

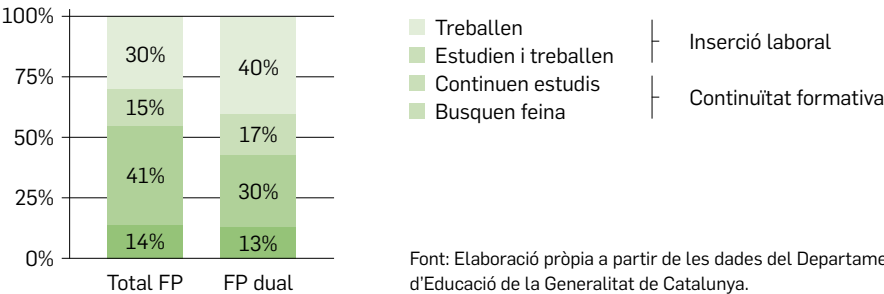
Al grau superior hi trobem fins a 57 cicles formatius que imparteixen la modalitat dual a l'AMB. Els 10 cicles que compten amb més alumnat n'aglutinen el 64 %, i destaquen Administració i Finances (15 %), Educació Infantil (13 %) i Automoció (9 %).

Taula 1. Cicles formatius amb més alumnat dual. AMB, 2020/21

Grau	Cicle formatiu	Núm. d'alumnes	%
Mitjà	Gestió Administrativa	203	21 %
	Activitats Comercials	118	12 %
	Farmàcia i Parafarmàcia	93	10 %
	Instal·lacions Elèctriques i Automàtiques	67	7 %
	Mecanització	61	6 %
	Total CFGM	952	100 %
Superior	Administració i Finances	417	15 %
	Educació Infantil	363	13 %
	Automoció	246	9 %
	Automatització i Robòtica Industrial	149	5 %
	Comerç Internacional	121	4 %
	Administració Sistemes Informàtics en Xarxa	110	4 %
	Desenvolupament d'Aplicacions Web	99	4 %
	Mecatrònica Industrial	85	3 %
	Desenvolupament Aplicacions Multiplataforma	82	3 %
	Màrqueting i Publicitat	77	3 %
	Total CFGS	2.739	100 %

El gràfic següent mostra el grau d'inserció laboral assolit pels graduats en FP a Catalunya abans de complir-se nou mesos des de la finalització dels estudis (diferenciant entre l'alumnat total i el que ha cursat la modalitat dual). Als ensenyaments d'FP en general, la inserció laboral assolida en el moment de l'enquesta és del 45,5 % (suma dels que treballen i dels que estudien i treballen). En canvi, entre l'alumnat d'FP dual titulat recentment, la inserció és significativament superior, ja que arriba al 56,7 %, és a dir, més d'11 punts més.

Figura 2. Inserció laboral dels alumnes que s'han graduat fa poc en FP segons la modalitat formativa. Catalunya, 2021

L'objectiu bàsic d'aquest document és promoure i facilitar l'adopció d'alumnat dual per part dels ajuntaments i ens locals similars. En el cas d'aquells consistoris que ja compten amb aquest alumnat en pràctiques, l'objectiu és ajudar a estendre aquesta experiència a noves àrees o departaments.

Per fer-ho, partim de 12 fitxes que recullen exemples concrets d'ajuntaments que compten amb aquesta experiència. Analitzem com va sorgir la iniciativa, com es va implementar, quines barreres s'han detectat i quines propostes hi ha per millorar l'experiència.

Figura 3. Municipis consultats

A partir de l'anàlisi d'aquests casos i una revisió documental complementària, desenvolupem una sèrie d'eines amb aquesta voluntat d'acompanyar i facilitar l'adopció i extensió de l'FP dual dins dels ens locals. D'aquesta manera, presentem una petita guia per facilitar el procés d'implementació de l'FP dual, que recull els principals arguments per convèncer dels beneficis que reporta i un calendari amb els passos per desenvolupar i diferents qüestions que cal tenir en compte. Finalment, també s'enumeren referències complementàries per obtenir més informació, com ara videotutorials sobre l'aplicació qBID, la llista de normativa d'aplicació o contactes d'interès.

**Fitxes de cas:
L'experiència dels ajuntaments
en la incorporació de l'FP dual**

Cornellà de Llobregat

El cas de Cornellà de Llobregat té la peculiaritat que es desenvolupa des del departament de Recursos Humans i no des d'Educació o Promoció Econòmica, que és des d'on s'articulen normalment aquest tipus d'iniciatives. Aquest fet ve donat en part perquè la iniciativa de la implementació de l'FP dual sorgeix directament de l'alcaldia com a encàrrec a aquest departament.

Municipi:	Cornellà de Llobregat
Comarca:	Baix Llobregat
Habitants:	89.936
Impulsor de la iniciativa:	Alcaldia i departament de Recursos Humans
Any d'inici:	2018
Titulacions en itinerari dual	CFGS Prevenció de riscos professionals
Vinculació amb l'aprenent	Beca (capítol 4)

Com va sorgir la iniciativa

La iniciativa va sorgir el 2016 des de l'alcaldia, que va efectuar l'encàrrec al departament de Recursos Humans de l'Ajuntament d'explorar la viabilitat d'incorporar aprenents en modalitat dual a la institució. Des de Recursos Humans es va decidir incorporar un perfil que pogués desenvolupar-se plenament al mateix departament (per assignar-li un únic tutor) i que s'oferís als centres formatius de la ciutat. Es va optar pel CFGS de Prevenció de Riscos Professionals desenvolupat per l'INS Esteve Terrades de Cornellà de Llobregat.

Com es va implementar

La iniciativa va haver de passar per una sèrie de passos i consultes des del plantejament inicial el 2016, fins que es va implementar el curs 2018/19. L'any que es va voler implementar inicialment, el 2017, no hi havia pressupost assignat a aquesta iniciativa, i es va haver posposar al curs següent.

Els recursos per implementar el programa es van vincular al Capítol 4 del pressupost de l'Ajuntament («Despeses corrents»), al qual es poden imputar beques i ajuts.

La proposta de conveni la va aportar el centre formatiu, que adaptava l'itinerari formatiu a les peculiaritats de l'Ajuntament.

Barreres detectades

- Reservar la partida pressupostària d'un any per l'altre és essencial en aquest cas. Si no es preveu al pressupost de l'any anterior és difícil impulsar itineraris duals al curs de l'any següent al pressupost.
- Dificultats per trobar tutors en altres àmbits del mateix Ajuntament, motiu pel qual de moment només es desenvolupa FP dual al departament de Recursos Humans.

Propostes de millora

- Habilitar mecanismes de conciliació familiar perquè alumnes amb càrregues familiars puguin formar-se, estudiar i conciliar horaris amb la família.

Granollers

A Granollers, l'FP dual s'ha impulsat des del 2013 i s'ha convertit en un dels municipis amb més alumnat en aquesta modalitat. La implementació a l'Ajuntament va començar des del Servei d'Educació, per estendre's després a altres departaments i fins i tot a empreses que presten serveis externalitzats. La distribució de les places es fa de manera col·laborativa amb el Consell de l'FP i els centres. La valoració és molt positiva i l'alumnat de dual ha fet importants aportacions, per exemple, al funcionament de les escoles bressol.

Municipi:	Granollers
Comarca:	Vallès Oriental
Habitants:	62.419
Impulsor de la iniciativa:	Educació
Any d'inici:	2017
Titulacions en itinerari dual	CFGM Operacions de Laboratori
	CFGM Jardineria i Floristeria
	CFGS Educació Infantil
	CFGS Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa
	CFGS Administració i Finances
Vinculació amb l'aprenent	CFGS Màrqueting i Publicitat
	Beca (capítol 1)

Com va sorgir la iniciativa

La clau de l'impuls de la iniciativa va néixer, en primer lloc, del convenciment de l'equip tècnic del Servei d'Educació i en especial del Servei d'FP de l'Ajuntament, que es va preocupar per convèncer les diferents parts implicades, i, en segon lloc, del bagatge de l'alcalde, que havia estat director d'un centre d'FP i, per tant, estava molt sensibilitzat i era favorable a aquest impuls. El 2017/18 va ser el primer any que es va implementar. L'any anterior, el cap del Servei d'FP s'havia reunit amb la Fundació BCN Formació Professional per informar-se sobre exemples a altres llocs, especialment a Barcelona. A partir d'aquí, va començar convencent l'estructura des de dalt, explicant què era l'FP dual a un comitè directiu de l'Ajuntament, així com presentant una proposta ben definida d'implementació (amb 6 beques inicials ja pressupostades a Educació i amb la idea d'estendre-la poc després a altres departaments). A continuació, un cop donat el vistiplau polític, calia aconseguir-ne la incorporació al pressupost municipal i també convèncer els diferents serveis municipals perquè hi participessin i acollissin alumnat d'FP dual.

A partir d'aquí, es va començar per les escoles bressol municipals, explicant-los en què consisteix la participació en el projecte de l'FP dual de l'Ajuntament i argumentant per què hi participaven:

- S'ha d'apostar per polítiques que afavoreixin la inserció laboral del jovent i fomentar una primera experiència laboral llarga.
- S'ha de potenciar aquesta modalitat, ja que està comprovat que la inserció laboral d'aquest alumnat és més alta.

- Anirà bé que aquestes persones, un cop acabin la seva formació, entrin a les borses de treball amb aquesta experiència prèvia.
- Així com l'alumnat en pràctiques hi està poc temps, l'alumnat dual dedica un any sencer a la formació pràctica.
- Es pot pactar l'horari més adient amb els centres educatius.
- Com a Ajuntament, també es té la responsabilitat d'acollir dins de les pròpies estructures alumnat dual.

Després de les escoles bressol, es van oferir places a contractació (vinculades a Administració i Finances). Es va explicar que l'alumnat dual no ocupa un lloc de feina, sinó que es tracta d'un procés d'aprenentatge, però que també contribueix tirant endavant amb la feina necessària. El fet de tenir el cost pressupostat des d'Educació va ajudar molt.

Tanmateix, per donar sortida a l'alumnat que estudiava especialitats industrials (com és el cas de l'Escola del Treball municipal), es va demanar col·laboració a les empreses que presten serveis externalitzats a l'Ajuntament (via pública, manteniment...). Així, cada curs uns tres alumnes es formen en aquestes empreses (alumnat que no es comptabilitza a l'Ajuntament, però que hi està indirectament vinculat).

Aquest impuls de la iniciativa a Granollers s'ha d'entendre en un context d'impuls de l'FP dual al municipi des del 2013. Llavors ja es va començar a preguntar als centres què necessitaven. Per mitjà d'una consultora, es van fer moltes entrevistes a empreses, en què se'ls explicava la modalitat dual i es fomentava la seva col·laboració. D'aquesta manera, els centres es van sentir acompanyats en els primers passos i molts alumnes van començar a incorporar-se a la modalitat dual des de molt aviat. De fet, Granollers és un dels municipis amb més alumnat en aquesta modalitat. També es considera que tenir el Consell de l'FP (o una taula o un instrument similar) és fonamental, ja que permet tenir un contacte permanent amb els centres, les empreses, altres entitats, etc.

Com es va implementar

En una estructura que té 600 treballadors, es va decidir començar amb sis beques per a alumnat dual. Es va signar un conveni amb els centres educatius (públics i concertats), i un altre d'específic amb l'Escola del Treball municipal perquè són la mateixa entitat. Aquests convenis caduquen cada quatre anys. Es van incloure totes les famílies professionals (tant si en aquell moment tenien places duals associades com si no), de manera que en cas d'incloure'n de noves en un futur no caldria renovar els convenis.

Un cop es coneixen quins alumnes entren i se'n detallen les hores de pràctiques, es fa el conveni individual mitjançant Recursos Humans. La vinculació amb l'alumnat es fa amb una beca des del capítol 1.

La distribució de les places ofertes es fa de manera col·laborativa. El Consell de l'FP estudia amb els centres quins perfils voldrien incorporar a l'Ajuntament. Aquest grup de treball pacta els perfils i l'Ajuntament ajusta les places que té previst oferir.

Per a la selecció de l'alumnat s'estableix aquesta prioritització: en primer lloc, alumnat dels centres formatius del municipi i, en segon lloc, alumnat de Granollers que estudia en altres municipis.

Des de fa uns anys s'ofereixen deu places cada curs. El darrer curs se n'han omplert sis i n'han quedat de vacants perquè els centres ja tenen altres opcions per destinar-hi l'alumnat.

Com que en aquest cas es tracta de pocs alumnes, comencen les pràctiques en mesos diferents de l'any. En canvi, si es tractés de molts alumnes, el millor model seria el de Barcelona, en què tothom comença i acaba al mateix moment, al setembre.

El balanç que es fa del resultat és molt positiu. Les parts implicades s'han mostrat molt satisfetes. En tractar-se de pràctiques llargues, aquest alumnat aporta elements a partir dels seus llocs de formació i això repercuteix en un rejueniment de les dinàmiques de la institució. Com que a l'Administració no hi ha gaires canvis de personal per tractar-se de carreres professionals molt llargues, aquesta modalitat dual és una manera d'incorporar noves visions. Per exemple, a les escoles bressol l'alumnat en pràctiques ha aportat perspectives i idees que han fet canviar maneres de funcionar per millorar.

Barreres detectades

- La principal barrera és aconseguir en un primer moment que Intervenció i Secretaria considerin positiva la iniciativa.
- Va costar molt el procediment amb Recursos Humans per formalitzar les incorporacions de l'alumnat mitjançant el capítol 1.

Propostes de millora

- Mostrar casos d'èxit per convèncer noves àrees d'implementar l'FP dual.
- Oferir des d'alguna entitat (com ara la Cambra de Comerç) cursos de formació al personal de l'ajuntament que assumirà la tutoria, per fer el procés d'acompanyament a l'alumnat. Els centres d'FP van fer aquesta formació, però va resultar molt bàsica.
- El fet d'haver fet formació dual a un ajuntament hauria de comptabilitzar com a mèrit d'algun tipus de cara als processos de selecció per treballar a l'Administració.
- Als serveis externalitzats, si es fan contractes públics, s'hauria de poder incloure en els plecs tècnics que les empreses que acullin alumnat dual tinguin més puntuació en el concurs públic.

L'Hospitalet de Llobregat

A l'Hospitalet de Llobregat fa sis anys que es treballa en la promoció de l'FP dual. El punt de partida d'aquest treball va ser l'aprovació, l'any 2016, del Pacte Local per l'Educació de la ciutat. Aquest pacte, entre d'altres accions, assenyalava la necessitat de potenciar l'FP dual entre els centres educatius, les institucions i les empreses instal·lades a la ciutat, vetllant per la qualitat dels convenis que se signin i per les condicions de treball i aprenentatge de l'alumnat. És en aquest marc que, des del Servei d'Educació, es proposa oferir places d'FP dual a l'Ajuntament.

Municipi:	L'Hospitalet de Llobregat
Comarca:	Barcelonès
Habitants:	269.382
Impulsor de la iniciativa:	Regidoria d'Educació
Any d'inici:	2020
Titulacions en itinerari dual	CFGM Activitats Comercials
	CFGM Construcció
	CFGS Màrqueting i Publicitat
	CFGS Organització i Control d'Obres
Vinculació amb l'aprenent	Beca (Capítol 4)

Com va sorgir la iniciativa

Des del curs 2016/17, l'Ajuntament treballa donant suport als centres d'FP de la ciutat per aconseguir la complicitat de les empreses del territori i, així, poder augmentar cada curs el nombre d'alumnes que fan els estudis d'FP en modalitat dual.

Concretament, des de l'any 2017, el Servei d'Educació de l'Ajuntament va organitzar diferents «dinars de treball», en col·laboració amb l'alcaldia, per afavorir que les empreses del territori acollissin alumnat d'FP dual.

En aquestes trobades, l'alcaldesa comparteix un dinar amb les empreses del sector per presentar-los diferents cicles formatius. A les sessions també hi participen representants del Departament d'Educació, gremis i col·legis professionals, així com empreses, que ja tenen alumnes en modalitat dual, per explicar la seva experiència.

Aquesta iniciativa va ser reconeguda com a bona pràctica per Alianza para la FP Dual. A partir dels 3 dinars de treball organitzats es va aconseguir sensibilitzar 53 empreses i signar 29 convenis nous entre centres i empreses del municipi.

Així mateix, en el marc de la Setmana de l'FP, que se celebra anualment al municipi, s'han organitzat diferents accions, amb la col·laboració d'empreses, alumnat i centres, per impulsar la modalitat dual.

És a partir de tot aquest bagatge que, tècnicament, des del Servei d'Educació, l'any 2020 es proposa acollir alumnes d'FP dual dins del mateix Ajuntament. Des de la Regidoria d'Educació es va presentar la iniciativa a l'alcaldia, que es mostra molt favorable i dona suport al projecte.

Entre els arguments tècnics que justifiquen la proposta, se n'assenyalen els següents:

- Si des del municipi s'està impulsant l'FP dual i se sol·licita la complicitat de les empreses del territori, és coherent que l'Ajuntament, com a gran empresa de la ciutat, també col·labori en aquesta modalitat d'FP. D'aquesta manera, s'arribarà a les empreses amb més legitimitat.
- L'FP dual és un model d'èxit que augmenta significativament el grau d'inserció laboral de l'alumnat que finalitza els ensenyaments professionals. En aquest sentit, esdevé un instrument molt útil per millorar les dades d'atur i encara més en el context de pandèmia actual.
- Els ajuntaments de l'entorn que ja acullen alumnat dual valoren molt positivament l'experiència.
- Aquesta iniciativa està en sintonia amb els objectius del Pla d'actuació municipal i del Pacte local per l'educació.
- En el marc del Grup Permanent de l'FP de la ciutat, un dels eixos prioritaris és afavorir la relació entre els centres d'FP i l'empresa impulsant la formació en modalitat dual de qualitat.
- L'Ajuntament ja fa molts anys que col·labora amb els centres d'FP de la ciutat acollint alumnes en FCT, i poder oferir estades formatives en modalitat dual significa ampliar el suport municipal als centres i millorar les oportunitats de l'alumnat.
- La proposta s'alinea amb els objectius 4, 8, 9,10 i 17 dels ODS: Educació de qualitat; Treball digne i creixement econòmic; Indústria, innovació i infraestructures; Reducció de les desigualtats, i Aliança pels objectius.

Com es va implementar

Es va partir del model de conveni marc que ja es desenvolupava a la ciutat de Barcelona. Des d'un començament, s'estableixen espais de coordinació amb els referents tècnics d'FP del Departament d'Educació de la Generalitat i els tècnics de Recursos Humans de l'Ajuntament amb l'objectiu de definir els termes del conveni.

El Departament d'Educació fa una estimació sobre els cicles i el nombre d'alumnes que els centres públics d'FP podrien derivar. Amb aquesta informació, l'Ajuntament reserva un pressupost ampli per poder acollir tot l'alumnat i des de Recursos Humans s'adreça un escrit als diferents serveis de l'Ajuntament per informar-los dels beneficis de la iniciativa i sol·licitar-ne la col·laboració. La resposta és molt positiva i moltes de les unitats expressen la seva voluntat d'acollir alumnat.

Finalment, per a aquest primer curs 2021/22, el Departament d'Educació concreta la demanda en 5 alumnes: 2 alumnes del CFGS de Màrqueting i Publicitat, 1 del CFGM d'Activitats Comercials, 1 del CFGM de Construcció i 1 del CFGS d'Organització i Control d'Obres. Es formalitza amb la modalitat de beca des del capítol 4.

De cara al curs següent, la voluntat de l'Ajuntament és ampliar el nombre de places efectives i incorporar alumnes també dels centres concertats.

Està previst que en la Comissió de seguiment del conveni, a més de representants del Departament d'Educació, hi participin tècnics de l'Àrea de Recursos Humans (que tramita el conveni) i també de l'Àrea d'Educació (que impulsa la iniciativa).

D'altra banda, des de l'Ajuntament també es treballa per incorporar alumnat dual en empreses públiques de gestió privada com ara les escoles bressol de la ciutat.

Dificultats detectades:

- Es remarca que el procés per implementar la modalitat dual a l'Ajuntament ha estat complex a causa de problemes burocràtics, especialment en relació amb l'aprovació del conveni marc.
- Encara que la iniciativa és del Servei d'Educació, la gestió i la tramitació del conveni s'han de fer necessàriament des de Recursos Humans, una circumstància que afegeix dificultat a la tramitació.
- Al començament, hi va haver dificultats per concretar quins cicles formatius de la ciutat podien derivar alumnes en modalitat dual.

Propostes de millora

- En els processos de selecció de personal, valorar com a mèrit haver rebut formació dual a l'Ajuntament.
- En els processos de licitació de contractes externs, incorporar en els plecs tècnics que les noves empreses proveïdores de l'Ajuntament col·laborin amb els centres d'FP de la ciutat per incorporar alumnat dual.
- Recomana a les empreses que actualment ja prestin els seus serveis a l'Ajuntament que valorin la possibilitat d'incorporar alumnes d'FP dual.
- També es proposa que, anualment, en el marc de la Setmana de l'FP de l'Hospitalet, l'Ajuntament faci un acte de reconeixement públic a les empreses col·laboradores de l'FP dual a la ciutat.

Lleida

L'Ajuntament de Lleida, amb una important trajectòria passada i present d'acolliment d'alumnat en pràctiques en diferents modalitats, té 55 alumnes d'FP dual. D'una banda, l'Ajuntament ha acollit alumnat dual a petició dels centres educatius. D'una altra, centres educatius han adoptat el currículum dual per cobrir places sol·licitades per l'Ajuntament.

Municipi:	Lleida
Comarca:	Segrià
Habitants:	140.080
Impulsor de la iniciativa:	Centre formatiu
Any d'inici:	2015
Titulacions en itinerari dual	CFGS Administració i Finances
	CFGS Animació Sociocultural i Turística
	CFGS Integració Social
	CFGS Educació Infantil
	CFGM Gestió Administrativa
	CFGS Edificació
Vinculació amb l'aprenent	Beca (capítol 1)

Com va sorgir la iniciativa

L'Ajuntament de Lleida té una dilatada experiència en l'acollida d'alumnat en pràctiques, tant d'FP com de nivell universitari, que desenvolupa tasques d'educació infantil a les escoles bressol, d'economia, de serveis socials, etc. Aquestes col·laboracions més enllà de la modalitat dual continuen actualment.

En concret, un centre educatiu va proposar l'any 2015 l'adopció d'alumnat dual, en concret dels estudis d'Educació Infantil, i a continuació es va oferir aquesta possibilitat a la resta de centres que també impartien aquests estudis. Més endavant, hi va haver més demandes d'altres centres educatius, que generalment adrecen la proposta a les regidories dels departaments implicats, i que, si l'Ajuntament disposa de la capacitat pressupostària necessària, acaben incorporant l'alumnat dual.

En el cas d'Animació Sociocultural, però, la iniciativa sorgeix del mateix Ajuntament. En concret, el Departament de Joventut tenia la intenció d'acollir alumnat dual, però al municipi no existia la modalitat dual vinculada a aquests estudis. Llavors el Departament de Joventut es va adreçar a un centre formatiu que va acabar presentant el currículum de modalitat dual segons el perfil que es demanava al consistori (animació sociocultural enfocada al jovent). Més endavant, el Departament de Participació també va demanar alumnat d'aquests estudis, per la qual cosa el centre formatiu va modificar l'oferta dual per fer-la més genèrica i donar cabuda a un currículum més ampli.

Com es va implementar

Un cop decidida la implementació de l'FP dual a l'Ajuntament de Lleida, ràpidament es va preparar la documentació i es van signar els convenis. Es va començar a rebre alumnat el curs 2015/16 mitjançant beques formatives atribuïdes al capítol 1 (Despeses de personal). La primera incorporació d'alumnat dual es va nodrir d'Educació Infantil i va tenir al voltant de 35 places. Més endavant, els departaments d'Intervenció i d'Economia van acollir alumnat d'Administració i Finances. A aquestes dues titulacions (amb els grups d'alumnes més nombrosos), s'hi han afegit més recentment Animació Sociocultural i Turística, Integració Social, Edificació i alguns perfils més de caire informàtic.

Al darrer curs hi ha un total de 55 alumnes en pràctiques duals a l'Ajuntament de Lleida: 35 del CFGS d'Educació Infantil, 8 del CFGS d'Administració i Finances, 4 del CFGS d'Animació Sociocultural i Turística, 4 del CFGM de Gestió Administrativa, 3 del CFGS d'Integració Social i 1 del CFGS d'Edificació. D'aquesta manera, tenen alumnat dual les regidories d'Educació, Joventut, Serveis Socials, Urbanisme, Intervenció i Participació.

Quant a la implementació, la incorporació de la modalitat dual dins de l'Ajuntament es va treballar de manera molt intensa amb les directores de les escoles bressol municipals. Des del Departament d'Educació de la Generalitat, una persona encarregada del currículum de la modalitat dual va impartir dues sessions de formació, inclosa una aproximació inicial més àmplia i introductòria a aquesta modalitat. També, uns anys més tard, el personal de l'Ajuntament va rebre formacions més específiques relacionades amb les tutories, l'aplicació del qBID i les valoracions de l'alumnat. El seguiment de les pràctiques duals amb els centres s'ha anat adaptant a l'adquisició d'experiència dels tutors de l'Ajuntament. D'aquesta manera, si bé els primers anys d'implementació es feien reunions mensuals amb els tres centres que imparteixen Educació Infantil, es va anar canviant a una periodicitat de reunions cada dos o tres mesos. Amb la resta d'estudis també s'ha anat fent reunions amb els centres per valorar l'evolució de l'alumnat, consensuar com dur a terme el procés de selecció i establir els criteris per accedir a la modalitat dual des de cada centre. La valoració de l'experiència amb l'alumnat dual és molt positiva. D'una banda, l'alumne té l'oportunitat de dur a la pràctica les metodologies apreses al centre, i d'altra banda l'Ajuntament es beneficia d'incorporar a la seva activitat alumnat en pràctiques amb una formació actualitzada que vol dir que estan al corrent de les últimes novetats en metodologies i continguts.

Barreres detectades

- A l'Ajuntament hi ha més demanda per acollir alumnat d'altres cicles i centres formatius, però significa un increment pressupostari difícil d'assumir.
- Tenir alumnat dual implica fer unes tasques i una gestió que comporten un esforç tant pel que fa a recursos humans com a recursos tècnics: selecció d'alumnat, seguiment amb centres i tutors, tràmits a la Seguretat Social, baixes, signatura de convenis i tutorització. Aquestes tasques de gestió són importants i no estan remunerades, i l'Ajuntament no rep cap ajut de suport administratiu.
- L'empresa pública no pot contractar alumnat dual un cop acabada l'experiència. És cert que aquest alumnat es pot apuntar a les borses de treball, però les pràctiques duals els compten com unes pràctiques normals, no com una experiència específica a l'Administració. En aquest sentit, s'han donat casos en què algun departament hauria volgut contractar alguna persona en acabar la formació dual, atès que havia fet les pràctiques amb èxit i ja estava formada, però no ha estat possible perquè havia d'entrar a la borsa de treball sense cap reconeixement de mèrits especial.

Propostes de millora

- Com a contrapartida als esforços que implica acollir alumnat dual, es proposa establir alguna prestació per a l'empresa o l'ajuntament. Es tractaria d'oferir algun suport a l'entitat que acull, en funció del nombre d'alumnes que rep, o bé algun reconeixement al tutor (més enllà del certificat del Departament dient que han estat tutors), com ara alguna contraprestació en formació.
- Una possible solució per facilitar la incorporació d'alumnat dual a la plantilla municipal podria ser que les pràctiques duals comptessin a les borses de treball com si haguessin treballat a l'Administració, per facilitar que aquesta experiència adquirida es materialitzés en una puntuació més alta.
- En el cas de les escoles bressol, s'ha trobat una fórmula per donar una sortida laboral a l'alumnat dual: un cop acabades les pràctiques, les empreses subcontractades que s'encarreguen per exemple dels menjadors ofereixen un contracte a aquest alumnat que ja té un coneixement de l'escola bressol. En altres departaments també es recomana a empreses que treballen per a l'Ajuntament que en contractin.

Molins de Rei

El cas de Molins de Rei és un exemple de col·laboració en termes de polítiques públiques formatives. Aquesta iniciativa es desenvolupa amb la participació de dos centres d'FP: Bernat el Ferrer (Molins de Rei) i Gabriela Mistral (Sant Vicenç dels Horts).

Municipi:	Molins de Rei
Comarca:	Baix Llobregat
Habitants:	25.940
Impulsor de la iniciativa:	Regidoria d'Educació
Any d'inici:	2018
Titulacions en itinerari dual	CFGS Educació Infantil
	CFGS Desenvolupament d'Aplicacions Web
Vinculació amb l'aprenent	Beca (capítol 4)

Com va sorgir la iniciativa

Aquesta iniciativa va sorgir des de la Regidoria d'Educació del municipi després d'una trobada amb el centre formatiu Gabriela Mistral el 2017, en què es va abordar la possibilitat que alumnat d'aquest centre, de la titulació del CFGS d'Educació Infantil, pogués portar a terme itineraris duals a les escoles bressol municipals de Molins de Rei. D'altra banda, el centre Bernat el Ferrer aporta aprenents dels ensenyaments del CFGS de Desenvolupament d'Aplicacions Web. La Regidoria va portar aquesta iniciativa a l'alcaldia, on va rebre prou suport per tirar endavant la proposta. Entre els arguments per impulsar l'FP dual a l'Ajuntament, hi trobem la materialització i consolidació de l'aposta de l'Ajuntament per l'FP dual, la visibilitat i l'impuls que implica per l'FP dual als dos municipis, el foment de la col·laboració amb altres municipis en matèria formativa, així com l'oferta d'una formació de qualitat al jovent de la zona que n'afavoreix la inserció laboral.

Com es va implementar

L'Ajuntament de Molins de Rei va formalitzar un conveni amb el Departament d'Educació fins al 2022. S'ofereixen places a les oficines de l'Àrea de Serveis Generals per a alumnat del CFGS de Desenvolupament d'Aplicacions Web, així com places a les escoles bressol municipals per a l'alumnat del CFGS d'Educació Infantil. El setembre del 2018/19 es van incorporar els 5 primers aprenents de la modalitat dual a serveis de l'Ajuntament, en escoles bressol i oficines.

Per al curs 2019/20, en el qual van participar 6 alumnes, es va decidir efectuar un canvi operatiu per poder fer sostenible aquest programa al llarg dels cursos. El 2018 es va aprovar un acord amb els centres (2018-2022) i es van incorporar als pressupostos municipals els recursos suficients per poder cobrir les beques dels aprenents, que es van imputar al capítol 4 del pressupost de l'Ajuntament.

Els centres formatius vinculats van elaborar un conveni perquè fos validat per l'Ajuntament, des d'on es van assignar els tutors als aprenents. En el cas de les escoles bressol és la directora, mentre que si l'aprenent desenvolupa el seu itinerari a oficines de l'Ajuntament el tutor és el cap de Recursos Humans o comandament del servei destinatari.

Barreres detectades

- Desconeixement inicial de les instàncies polítiques que havien de donar suport a la iniciativa.
- Lentitud i dificultats en la tramitació dels primers convenis.
- Resistències internes de grups polítics no conformes amb la remuneració de la beca dels aprenents.

Propostes de millora

Des de la unitat impulsora d'aquesta iniciativa es destaquen les mesures següents per potenciar la participació dels ajuntaments en la formació dual:

- Incorporar aquestes mesures als programes electorals dels partits a les eleccions municipals.
- Establir un conveni marc entre el Departament d'Educació i els ajuntaments per tal de facilitar l'accés dels municipis a qualsevol centre formatiu per implementar itineraris duals a la seva estructura.

Montblanc

L'Ajuntament de Montblanc va rebre la proposta d'incorporar alumnat dual d'un centre formatiu del municipi veí de Valls. Es va adoptar la idea i la Regidoria de Personal es va encarregar de formalitzar la iniciativa. El centre formatiu va tenir un paper molt rellevant durant el procés d'implementació en facilitar informació i documentació. L'experiència es valora molt positivament i de fet s'ha ampliat.

Municipi:	Montblanc
Comarca:	Conca de Barberà
Habitants:	7.379
Impulsor de la iniciativa:	Institut públic
Any d'inici:	2020
Titulacions en itinerari dual	CFGS Administració de Sistemes Informàtics en la Xarxa CFGS Desenvolupament d'Aplicacions Multiplataforma
Vinculació amb l'aprenent	Beca (capítol 1)

Com va sorgir la iniciativa

El 2019, la Regidoria d'Ensenyament de l'Ajuntament de Montblanc va rebre la proposta de l'Institut Jaume Huguet de Valls per impulsar l'FP dual al consistori. Si bé el personal de l'Ajuntament desconeixia aquesta modalitat formativa, l'Institut va proporcionar la informació adient. Es va considerar una proposta molt interessant i de seguida es va procedir a implementar-la.

Com es va implementar

La col·laboració de l'Institut va ser clau per facilitar els procediments de formalització del conveni i altres tràmits, ja que va aportar tota la informació i la documentació necessària a l'Ajuntament. Un cop aprovat l'acord a la Junta de Govern, la Regidoria de Personal es va encarregar de formalitzar la iniciativa. Es va signar el conveni implicant-hi el CFGS d'Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa i el CFGS de Desenvolupament d'Aplicacions Multiplataforma. La formalització amb l'alumnat es va fer amb la modalitat de beca formativa, atribuïda al capítol 1 (Despeses de personal). El 2020 ja es va començar a implementar, amb la incorporació d'una persona en pràctiques al Departament d'Intervenció. L'Ajuntament va considerar satisfactòria l'experiència i el curs següent es van incorporar dues persones més, en aquest cas del CFGS d'Administració i Finances. En aquest cas, van combinar la seva activitat al Departament d'Intervenció i a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà. L'experiència es considera positiva i interessant per a totes les parts. D'una banda, l'alumnat comença a desenvolupar una activitat professional al seu sector, formant-se, treballant en la seva modalitat formativa i adquirint experiència. De l'altra, l'Ajuntament en surt beneficiat en rebre suport en determinades funcions d'un servei.

Propostes de millora i barreres detectades

No es va detectar cap barrera, ja que la implementació es va formalitzar sense dificultats, fonamentalment gràcies al paper proactiu i resolutiu del centre educatiu. Tampoc hi ha propostes de millora perquè la valoració de l'experiència és positiva.

Reus

La iniciativa per impulsar l'FP dual dins de l'Ajuntament de Reus va sorgir en el marc de l'Associació Clúster TIC. Dins del consistori, el Departament de Recursos Humans ha tingut el paper de coordinador i promotor d'aquesta modalitat dual, que s'ha anat estenent fins a tenir alumnat format en noves tecnologies, gestió administrativa i igualtat de gènere.

Municipi:	Reus
Comarca:	Baix Camp
Habitants:	106.084
Impulsor de la iniciativa:	Associació Clúster TIC Reus
Any d'inici:	2016
Titulacions en itinerari dual	CFGM Gestió Administrativa
	CFGS Promoció d'Igualtat de Gènere
	CFGS Desenvolupament d'Aplicacions Web
	CFGS Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa
Vinculació amb l'aprenent	Beca (capítol 1)

Com va sorgir la iniciativa

El 2016, a partir de l'Associació Clúster TIC Reus i amb la col·laboració dels departaments municipals implicats i dels mateixos centres educatius, es proposa incorporar l'FP dual de noves tecnologies (xarxes i multimèdia) dins de les estructures del consistori.

La proposta es va executar molt ràpidament. D'una banda, comptava amb un compromís per tirar endavant. D'una altra, l'Ajuntament de Reus ja tenia experiència acollint alumnat universitari i d'FP en pràctiques, la qual cosa va facilitar la gestió dels tràmits.

D'aquesta manera, la introducció d'aquesta modalitat dual es va produir, en primer lloc, al Departament de Sistemes de Telecomunicacions. Més endavant, altres centres d'FP van presentar els seus estudis amb modalitat dual i es va incorporar alumnat en pràctiques al Departament de Polítiques d'Igualtat, així com alumnat provinent de Gestió Administrativa. A més a més, fa uns anys es va incorporar alumnat en pràctiques duals provinent de cicles esportius a una empresa municipal, que ho gestiona directament i autònomament.

Com es va implementar

Al començament, un cop es va decidir la implementació de l'FP dual a l'Ajuntament de Reus, la proposta va arribar a Recursos Humans i es va aplicar ràpidament. L'experiència prèvia amb alumnat en pràctiques (sobretot a l'estiu amb alumnat universitari en pràctiques extracurriculars) va agilitar molt el procés. De manera semblant, els costos de l'alumnat dual es van imputar com a beques formatives al capítol 1 (Despeses de personal). Des d'aquest departament de Recursos Humans es gestionen tots els convenis i la resta de tràmits per a les pràctiques duals. El cap de servei de cada àrea implicada o el tutor, per la seva banda, s'encarreguen de pactar els calendaris amb els centres i de definir les tasques que l'alumnat haurà de desenvolupar. Recursos Humans ha estat coordinant l'impuls de l'FP dual dins de l'Ajuntament. Com que molts responsables de serveis no coneixien aquesta modalitat formativa, des de Recursos Humans s'ha donat a conèixer i s'ha promogut l'adopció d'alumnat a noves àrees, fent pedagogia.

D'aquesta manera, aquest departament ha anat presentant les diferents titulacions que imparteixen FP dual als centres formatius del municipi, i ha ampliat l'àmbit tecnològic inicial amb la incorporació d'1 alumne al Departament de Polítiques d'Igualtat. També s'intenta que els organismes autònoms i les empreses municipals gestionin els seus propis convenis amb alumnat dual, com és el cas de l'empresa municipal d'esports.

Els centres han col·laborat activament en el procés d'explicar el funcionament de la modalitat dual. Els professors van visitar l'Ajuntament per explicar què és l'FP dual, el nombre d'hores que implica, etcètera. També hi han anat per informar sobre alguna modificació que s'ha produït, com ara el canvi de la plataforma que han de fer servir els tutors de l'Ajuntament per introduir la informació de l'alumnat en pràctiques.

Els convenis per a les pràctiques duals es van reeditant cada any. Sempre s'omplen les places ofertes a l'Ajuntament. Si en cap moment es detecta que no hi ha alumnat o un perfil específic, es proposa la iniciativa a altres centres formatius. Es prioritza l'alumnat dual que cursa estudis a centres educatius del municipi. En termes generals, l'Ajuntament acull 2 persones al Servei de Tecnologies de la Informació i Telecomunicacions, entre 2 i 4 persones dels estudis de Gestió Administrativa i 1 persona que fa les pràctiques a l'Àrea d'Igualtat, la qual cosa suma 6 estudiants els darrers 3 anys. Amb la situació generada per la COVID-19, però, algunes pràctiques no es van poder fer de manera telemàtica i es van haver d'anul·lar; amb tot, es van mantenir 4 places de dual relacionades amb les noves tecnologies i la igualtat de gènere.

Específicament, l'alumnat prové dels estudis de CFGM de Gestió Administrativa, CFGS de Promoció d'Igualtat de Gènere, CFGS de Desenvolupament d'Aplicacions Web i CFGS de Gestió de Sistemes Informàtics de Xarxa.

Quant a la partida econòmica, l'Ajuntament disposa d'una dotació pressupostària per cobrir totes les beques (tant les duals com les universitàries). Recursos Humans demana a tots els departaments la seva sol·licitud d'estudiants en pràctiques, siguin retribuïdes o no, i a partir d'aquesta fotografia es reparteixen els recursos disponibles.

La valoració de l'experiència de l'FP dual a l'Ajuntament de Reus és molt positiva. Destaca una molt bona relació amb els tutors dels centres durant tot el curs, amb comunicació directa i bona organització.

Es considera que l'alumnat dual aprèn amb les pràctiques i, al mateix temps, encara que no poden fer la feina d'una persona contractada, col·laboren en la realització de tasques mentre aprenen de manera tutoritzada. Es tracta d'un alumnat molt motivat i amb molts coneixements, per exemple en noves tecnologies, que aporten un nou tarannà a la institució i noves maneres de fer. Les pràctiques duals els permeten obtenir una experiència pràctica molt important i amb aquesta visió del món laboral complementen els continguts acadèmics rebuts durant el cicle formatiu.

D'altra banda, es considera que és molt rellevant que l'Administració faci esforços per apropar-se a l'alumnat, donar a conèixer les seves dinàmiques internes i la seva activitat de cara a futures convocatòries per contractar personal, i més tenint en compte les dificultats d'atraure talent jove als processos selectius. En el cas dels estudiants universitaris en pràctiques, hi ha casos que han continuat cursant pràctiques extracurriculars a l'estiu i que han acabat presentant-se més endavant a borses de treball.

Barreres detectades

Hi ha demanda per disposar de més places duals a l'Ajuntament, però la limitació pressupostària ho impedeix. Malgrat tot, es treballa per poder millorar aquesta situació.

Rubí

Rubí és l'únic municipi analitzat on l'alumnat d'FP dual es vincula a l'Ajuntament mitjançant un contracte de formació i aprenentatge fins al curs 21-22. A partir d'aquest curs, mitjançant la darrera reforma de la llei laboral, el contracte passa a denominar-se "contracte formatiu per a la formació en alternança". La proposta d'incorporar l'FP dual al mateix Ajuntament de Rubí va sorgir del Consell de l'FP del municipi. En un any s'ha materialitzat en 10 places. D'aquesta experiència se n'han fet valoracions molt positives.

Municipi:	Rubí
Comarca:	Vallès Occidental
Habitants:	78.591
Impulsor de la iniciativa:	Àrea d'Indústria, Comerç i Ocupació
	2021
	CFGM Atenció a Persones en Situació de Dependència
	CFGS Educació Infantil
	CFGS Integració Social
	FGM Sistemes Microinformàtics i Xarxes
	CFGS Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa
	CFGS Desenvolupament d'Aplicacions Multiplataforma, perfil professional d'informàtica aplicada a la logística
Vinculació amb l'aprenent	Contracte formatiu per a la formació en alternança (capítol 1)

Com va sorgir la iniciativa

Des de l'Ajuntament ja feia temps que s'impulsava l'FP dual, per exemple amb la Comissió d'FP Dual que es reuneix dos cops a l'any. S'han organitzat diverses activitats, com un col·loqui per a empreses (amb una introducció sobre l'FP dual i dues empreses que expliquen la seva experiència), xerrades dinamitzadores a instituts, visites presencials a entitats educatives (que van passar a ser virtuals amb la pandèmia), entre altres iniciatives.

El setembre del 2020 es va plantejar per primer cop la iniciativa des del Consell de l'FP de Rubí i es va proposar al regidor delegat d'Ocupabilitat, Educació i Escoles Artístiques, de qui depèn el Consell. Al regidor li va semblar molt bona idea, ja que s'estava impulsant l'FP dual als instituts i a les empreses i quin millor exemple que l'Ajuntament també fos centre de treball que acollís aprenents en formació dual. Així, el regidor va contactar amb dos instituts públics (INS La Serreta i INS L'Estatut) tenint en compte les especialitats que podia acollir l'Ajuntament. Els centres educatius van rebre molt bé la proposta i es van posar en marxa les coordinacions mitjançant un conveni. Paral·lelament, es van començar les coordinacions del Servei Jurídic i del Servei de Recursos Humans de l'Ajuntament. El curs 2021/22 ja es van materialitzar les primeres pràctiques d'FP dual a l'Ajuntament.

Com es va implementar

Des de l'Àrea d'Indústria, Comerç i Ocupació es va gestionar l'oferta de places per a la modalitat dual adreçades a diferents cursos, tant de grau mitjà com superior.

En concret, aquesta feina es va desenvolupar des de Rubí Forma, el centre integral de formació de Rubí que agrupa les oficines de formació, informació i orientació, i inserció. L'alumnat dual es va vincular a l'activitat de l'Ajuntament mitjançant un contracte finançat des del capítol 1 (Despeses de personal). El motiu de recórrer a aquesta figura contractual de formació i aprenentatge va ser la voluntat política de valorar la feina duta a terme amb un contracte laboral en comptes d'una beca, si bé la diferència econòmica no és remarcable.

En aquest primer curs es van oferir i omplir 10 places, 5 de vinculades als serveis informàtics municipals, 2 a les escoles bressol, 2 a Serveis Socials i 1 al Servei de Joventut). Tanmateix, aquestes places estan vinculades als cicles següents:

- 2 al CFGM d'Atenció a Persones en Situació de Dependència
- 2 al CFGS d'Educació Infantil
- 1 al CFGS d'Integració Social
- 1 al CFGM de Sistemes Microinformàtics i Xarxes
- 3 al CFGS d'Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa
- 1 al CFGS de Desenvolupament d'Aplicacions Informàtiques Multiplataforma, perfil professional d'informàtica aplicada a la logística

Els diferents actors implicats han expressat una valoració molt bona de l'experiència. Per exemple, des de l'Ajuntament, el que en un principi es podia percebre com una càrrega (acollir personal en pràctiques per formar-lo), finalment ha resultat molt profitós perquè aquesta incorporació de gent jove amb una visió fresca i innovadora ha tingut un impacte molt positiu en l'entitat.

L'èxit (per exemple en termes de rapidesa de la posada en marxa) i les peculiaritats d'aquest cas (com la figura contractual en comptes de la beca) estan molt relacionats amb la voluntat política i el convenciment del responsable en qüestió, un regidor que anteriorment va estar vinculat a un centre d'FP, així com amb altres figures clau de l'equip tècnic de l'Ajuntament, que ja feia temps que fomentaven l'FP dual. També la coordinadora d'un institut implicat, que tenia experiència amb FP dual en empreses, va resultar de molta ajuda a l'hora de formalitzar el procés.

Barreres detectades

- El procediment de validació per part dels Serveis Jurídics va implicar tràmits feixucs en què es plantejaven dubtes com ara si fer servir un conveni marc o un conveni específic. Així, la materialització de les contractacions va ser tot un repte, ja que a Recursos Humans no s'havia treballat abans amb la figura contractual de formació i aprenentatge.
- També es considera que l'Administració no és flexible a l'hora d'establir diferents tipus de contracte.

Propostes de millora

Tenint en compte les dificultats inicials per implementar l'FP dual, actualment s'està elaborant un protocol per establir un manual dels passos que cal fer per obrir una plaça d'FP dual. Es tracta d'establir un calendari o cronograma per saber quan s'ha de començar per arribar a temps, quins passos s'han de seguir, etc. L'objectiu és que a tots els serveis, sigui el de Recursos Humans, els Jurídics o qualsevol altre d'implicat, estigui tot clar en cas d'haver d'obrir una plaça en una àrea nova o en cas que es comenci un conveni amb un nou institut.

Sant Cugat del Vallès

El Departament d'Educació de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès estava interessat a promoure l'FP dual al municipi. Des del 2015 acull alumnat dual dins de la seva estructura, i també promou aquesta modalitat entre empreses que proporcionen serveis municipals. A més, es va col·laborar amb l'institut públic per promoure que tots els cicles formatius tinguessin la modalitat dual. Atesa la valoració positiva de l'experiència, es pretén ampliar-la.

Municipi:	Sant Cugat del Vallès
Comarca:	Vallès Occidental
Habitants:	92.977
Impulsor de la iniciativa:	Departament d'Educació
Any d'inici:	2015
Titulacions en itinerari dual	CFGS Educació Infantil
Vinculació amb l'aprenent	Beca (capítol 4)

Com va sorgir la iniciativa

La iniciativa d'implementar l'FP dual dins de l'Ajuntament de Sant Cugat es va posar sobre la taula per primer cop el 2015, en una reunió entre el Secretariat Tècnic i la responsable d'FP. La proposta va tirar endavant ràpidament gràcies a la voluntat política favorable (potser relacionada amb un perfil molt vinculat a l'àmbit educatiu de la regidora d'Educació). D'altra banda, al Departament d'Educació de l'Ajuntament, on es va implementar aquesta modalitat, hi havia un coneixement previ de l'FP dual i una considerable sensibilització respecte al seu potencial i interès. També tenien l'experiència d'haver incorporat prèviament a les escoles bressol municipals personal en pràctiques d'instituts o de l'àmbit universitari. Aquesta experiència va inaugurar la implicació de l'Ajuntament de Sant Cugat amb l'impuls de l'FP dual al municipi. Per exemple, es va col·laborar amb l'institut públic per aconseguir que tots els cicles formatius que es cursen tinguin la modalitat dual. També es va promoure que les empreses de menjador de la ciutat vinculades a centres de primària incorporessin alumnat de la modalitat dual als menjadors, especialment amb tasques de suport a casos amb necessitats educatives especials.

Com es va implementar

Un cop decidida la implementació de la modalitat dual a l'Ajuntament, es va contactar amb l'institut públic del municipi per formalitzar el conveni. Aquest procés va requerir un cert temps, a causa de la necessària coordinació amb el Departament d'Educació de la Generalitat i el requisit d'aprovació en Ple en tenir una durada superior a quatre anys. Malgrat això, el curs 2015/16 ja es van incorporar al voltant de 10 persones del CFGS Educació Infantil a les escoles bressol municipals. Des de llavors, cada curs s'han acollit entre 10 i 13 alumnes, que en un primer moment fan les pràctiques de la formació als centres de treball durant l'estiu i a continuació comencen el període de formació dual.

Durant dos o tres anys, un institut privat també va oferir places de pràctiques, però finalment es va prescindir d'aquesta col·laboració per les complicacions a l'hora de justificar convenis amb una fórmula jurídica privada.

La vinculació amb l'alumnat es va fer mitjançant una beca de formació finançada des del capítol 4 (Transferències corrents). Aquesta formalització de la relació amb l'alumnat va resultar un dels principals problemes tècnics de tot el procés. Finalment, com que les contribucions a la Seguretat Social només es poden fer des del capítol 1, es va optar per una solució doble: d'una banda, la contribució a la Seguretat Social es va formalitzar des del capítol 1 (encara que és nul·la donada la bonificació del 100 %), mentre que la retribució a l'alumnat en pràctiques es va atribuir al capítol 4.

Com a objectiu actual, l'Ajuntament es planteja un següent pas consistent a ampliar la seva oferta de places per a alumnat de modalitat dual. La idea és que altres serveis del consistori també acullin alumnat provinent d'altres cicles formatius i que s'incorpori un altre institut si és necessari.

Aquesta voluntat d'ampliació es basa en una valoració positiva de l'experiència. D'una banda, l'Ajuntament, amb la seva pràctica, remarca la necessitat d'una implicació per garantir que el jovent tingui accés a una formació més aplicada. I, d'una altra, el mateix Ajuntament es veu reforçat en rebre alumnat amb més implicació que si es tractés merament de pràctiques curtes. Els instituts proposen alumnat que aprofitarà aquesta oportunitat i així contribueixen al seu procés formatiu en el desenvolupament, en aquest cas, de les escoles bressol.

Barreres detectades

- Manca d'informació accessible sobre l'elaboració del conveni marc amb les diferents administracions públiques, la normativa de referència o les principals dificultats que es poden trobar durant el procés de formalització.
- Dificultats a l'hora d'establir la modalitat de vinculació entre l'alumnat dual i l'ens local, així com per identificar a quin capítol aplicar aquesta despesa.
- L'aplicació del qBID és massa rígida i moltes vegades no s'adequa a la realitat de les escoles bressol, per exemple pel que fa al calendari de pràctiques.

Propostes de millora

Considerar la possibilitat d'establir calendaris diferents per a l'alumnat dual. En alguns ensenyaments pot no tenir sentit fer pràctiques a l'estiu (com a les escoles bressol, que es tanquen, o en el cas d'activitats esportives a la neu), i potser tindria més sentit que es desenvolupessin durant tot el curs.

Tarragona

L'Ajuntament de Tarragona, mitjançant el Servei Municipal d'Ocupació – Tarragona Impulsa, adscrit a la Conselleria d'Educació, Ocupació i Desenvolupament Econòmic, gestiona programes de polítiques actives d'ocupació amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida i el benestar social de la seva ciutadania, mitjançant l'acompanyament de les persones en l'accés a una ocupació digna, el foment de l'emprenedoria i el suport al teixit productiu, potenciant la col·laboració i l'aprofitament d'oportunitats i sinergies amb municipis i agents de l'entorn.

Actualment, la gestió i coordinació de l'FP dual des de l'Ajuntament de Tarragona està en tràmits d'adaptació i reorganització a causa dels efectes de la situació sanitària per la COVID-19.

Municipi:	Tarragona
Comarca:	Tarragonès
Habitants:	136.496
Impulsor de la iniciativa:	Regidoria d'Educació i Ocupació
Any inici curs escolar:	2016/17
	CFGS Informàtica
	CGFS Promoció i Igualtat de Gènere
Vinculació amb l'aprenent	Beca (capítol 1)

Com va sorgir la iniciativa

Des del principi, la institució es va mostrar favorable a dur a terme projectes en relació amb l'FP dual. Des de fa molts anys, els àmbits d'educació, ocupació i desenvolupament econòmic estan agrupats en una mateixa conselleria, en què han treballat principalment persones vinculades anteriorment al món educatiu. Aquesta mirada orientada tant cap a l'àmbit educatiu com cap al d'ocupació s'ha traduït en diferents tipus d'iniciatives per promoure l'FP dual. Així, ja el 2016, per iniciativa política, es va promoure la incorporació d'alumnat d'FP dual a l'Ajuntament de Tarragona, en un primer moment a partir d'un centre de formació professional privat molt implicat en la modalitat dual dels cicles formatius.

L'experiència de Tarragona Impulsa amb el desenvolupament de polítiques actives d'ocupació com a entitat promotora de programes d'FP dual en va facilitar la gestió alhora que va ser pionera. Una de les primeres experiències va consistir a desenvolupar un programa dual amb el Gremi d'Electricistes Fontaners Electrodomèstics de la Comarca del Tarragonès. L'aportació de l'Ajuntament de Tarragona va ser finançar amb fons propis les beques de les persones participants en el programa i aportar personal tècnic per a la funció tutora i de coordinació del projecte.

Una altra acció duta a terme des de Tarragona Impulsa – Ajuntament de Tarragona va ser col·laborar amb el Mercat Central de Tarragona, per mitjà d'una subvenció del SOC, per desenvolupar un programa dual en què 10 empreses van acollir alumnat, durant un any, que dedicava mitja jornada a la formació i mitja a les pràctiques laborals.

També s'ha impulsat un programa d'FP dual amb l'associació de comerciants del centre de Tarragona, per tal de contribuir a la dinamització econòmica local, entre d'altres col·laboracions i projectes.

Com es va implementar

Les retribucions a les persones participants en aquests programes i col·laboracions sorgeixen del pressupost de la Conselleria d'Educació, Ocupació i Desenvolupament Econòmic. Es formalitzen mitjançant una beca vinculada al capítol 1, una partida específica de despeses de personal des de la qual es financen tots els plans d'ocupació, contractació de personal tècnic no subvencionat i beques com aquesta. Gràcies a l'experiència prèvia del Departament en polítiques actives d'ocupació, la coordinació i col·laboració amb altres departaments de l'Ajuntament de Tarragona ha estat àgil a l'hora de desenvolupar aquests tipus de projectes.

El curs 2016/17 es va començar a implementar en col·laboració amb un centre privat. Es van integrar 6 alumnes del CFGM de Gestió Administrativa i 1 alumna del CFGS d'Administració i Finances, que es van destinar a 5 departaments diferents de l'Ajuntament.

El curs 2017/18 es va començar la col·laboració amb el Departament d'Educació de la Generalitat, s'hi van sumar 2 centres públics i el nombre de places es va ampliar fins a 17, amb alumnat provinent de 5 cicles formatius diferents. En un primer moment, els centres volien que l'alumnat de cicles formatius de l'àmbit administratiu rotessin entre els diferents departaments de l'Ajuntament, però per les característiques dels departaments no es va poder respondre a aquesta demanda. L'alumnat feia la seva estada dual en el mateix departament, i així se li facilitava el coneixement de les tasques específiques i l'aprofundiment en temes específics.

El màxim nombre de places es va assolir el 2018/19, amb 35 alumnes provinents de 7 centres i 9 cicles formatius diferents. Aquesta xifra és molt rellevant tenint en compte la població de la ciutat, ja que equival a 2,5 places d'alumnat de modalitat dual per cada 100.000 habitants. El curs 2019/20 es van cobrir 26 places de les 30 ofertes.

El curs 2020/21, la Conselleria d'Educació, Ocupació i Desenvolupament Econòmic va paralitzar les col·laboracions a causa de la situació sanitària deguda a la COVID-19, i es va decidir prioritzar la inversió i el desenvolupament de programes i accions ocupacionals per al col·lectiu de persones en risc d'exclusió social i afectades econòmicament per la pandèmia. La participació d'altres departaments en l'FP dual va fer que, el curs 2020/21, dos departaments de l'Ajuntament de Tarragona acollissin alumnat en la modalitat dual (en van assumir els costos els mateixos departaments). Arran d'aquest fet, la intenció és promoure que els convenis de diferents departaments es vinculin, mitjançant Recursos Humans, amb recursos econòmics de cada departament implicat.

Com a balanç, l'experiència amb l'FP dual és i ha estat molt positiva. És un valor afegit la qualitat de l'alumnat, la seva agilitat en l'aprenentatge i les seves col·laboracions i aportacions, sempre amb una actitud proactiva.

Aquests serien alguns dels elements en què es fonamenta la valoració de l'experiència:

- L'alumnat dual, en ple procés de formació, té actualitzats els coneixements tecnològics, específics i especialitzats, moltes competències transversals, habilitats de comunicació i motivació per al seu objectiu professional.
- La comunicació amb els instituts és fluida. Els tutors s'encarreguen del seguiment des del centre educatiu i el centre de treball.
- El procés d'aprenentatge és molt ràpid, ja que aquest alumnat té hàbits d'estudi i requereix poc temps per aprendre a fer les tasques de manera autònoma.
- La durada de l'estada és de 9 mesos, un temps adequat per adquirir coneixements, habilitats i experiència.

- Tenir alumnat dual a les administracions públiques permet donar a conèixer a la ciutadania les tasques que s'hi duen a terme i els serveis que s'hi ofereixen.
- L'ús de l'aplicació (qBID) amb què es fa el seguiment i es registren les activitats de l'alumnat al centre de treball és una bona eina per a la funció tutora, encara que els continguts curriculars són rígids.

Barreres detectades

- La temporització entre instituts i Administració pública no sempre és fàcil de coordinar, sobretot pels processos de tramitació de la beca.
- Es disposa de poc marge de temps des que es tenen els noms dels alumnes i el començament de l'FP dual. La tramitació administrativa i comptable de l'Ajuntament treballa amb marges més amplis per formalitzar els convenis.
- A l'hora de formalitzar convenis, renovar-los o tramitar algun aspecte de l'FP dual amb altres administracions, s'ha de disposar del temps adequat per poder-ho fer correctament.
- Els continguts curriculars que consten a l'aplicació qBID són molt rígids i no sempre es corresponen totalment amb el que es pot fer a cada empresa.
- Hi ha alumnat, especialment de l'àmbit social, que no està interessat a fer l'FP dual a les administracions públiques, ja que les possibilitats d'inserció laboral no són immediates i prefereixen, per tant, fer l'FP dual a altres entitats, per la qual cosa de vegades queden places vacants.

Propostes de millora

- Disposar des del primer moment de més informació específica del calendari de l'institut (com ara saber quina setmana exacta es tindrà la llista d'alumnat de la modalitat dual disponible per poder planificar millor).
- Que tot l'alumnat de la modalitat dual comenci les pràctiques al setembre, per solucionar el problema d'harmonitzar els ritmes de l'institut i l'Administració.

Terrassa

La proposta original d'impulsar l'FP dual a l'Ajuntament de Terrassa va sorgir del mateix centre d'FP. L'Ajuntament, en concret el Servei d'Educació, va donar resposta a la demanda incorporant alumnat dual del CFGS d'Educació Infantil a les escoles bressol municipals, mitjançant beques i passant de 3 a 11 alumnes en tan sols un any.

Municipi:	Terrassa
Comarca:	Vallès Occidental
Habitants:	223.627
Impulsor de la iniciativa:	Centre d'FP i Servei d'Educació
Any d'inici:	2020
Titulacions en itinerari dual	CFGS Educació Infantil
Vinculació amb l'aprenent	Beca (capítol 1)

Com va sorgir la iniciativa

Un centre d'FP va fer la demanda a l'Ajuntament per impulsar la modalitat dual. També va elaborar una proposta de conveni. Des de l'Ajuntament, més concretament des del Servei d'Educació, es va implementar aquesta modalitat d'FP dual per primer cop el curs 2020/21..

Com es va implementar

El primer curs en què es va implementar aquesta iniciativa (2020/21) es van oferir i omplir 3 places vinculades al CFGS d'Educació Infantil, per desenvolupar l'activitat a escoles bressol municipals. El curs següent (2021/22), aquesta xifra va ascendir a 11 places (1 per a cada escola bressol municipal de la ciutat), totes novament ocupades.

Els aprenents es vinculen als serveis de l'Ajuntament mitjançant una beca, finançada des del capítol 1 (Despeses de personal).

L'Ajuntament té un portal (treballterrassa.cat) en què es difon el conjunt de l'oferta d'FP integrada del municipi. Des del principi, es va incloure l'oferta d'FP dual per donar-la a conèixer. També s'ha difós informació i s'han organitzat xerrades i jornades sobre l'FP dual, com unes jornades per a professionals del món de l'FP. A més, a la fira d'orientació laboral que se celebra a la ciutat, Terrassa Tria Futur, la modalitat d'FP dual sempre està present.

Barreres detectades

Des que el centre va començar a fer la demanda fins que finalment es va implementar van passar uns quants anys. En primer lloc, l'adopció de la proposta s'anava posposant. Més tard, i després d'un canvi de mandat, es va impulsar, però amb la pandèmia i el període de teletreball es va tornar a endarrerir per problemes pràctics relatius a la revisió del conveni i per la prioritització de les qüestions més urgents. Aquesta experiència mostra que el primer pas necessari és convèncer alguna persona clau o l'estructura de comandaments de la importància d'implementar l'FP dual a l'Ajuntament.

Propostes de millora

Es considera que es podria ampliar el projecte a altres perfils professionals per encaixar diferents aprenents en diferents serveis municipals, però caldria pressupost i sobretot una gran voluntat per fer-ho possible.

Viladecans

Viladecans implementa inicialment l'FP dual en els diferents equipaments de serveis socials de la ciutat, per exemple en instal·lacions residencials o equipaments maternoinfantils. El nivell formatiu pel qual es va optar és el grau mitjà. El 2020/21, però, també s'incorpora l'FP dual a diversos centres educatius, inclòs alumnat en pràctiques del grau superior.

Municipi:	Viladecans
Comarca:	Baix Llobregat
Habitants:	67.197
Impulsor de la iniciativa:	Alcaldia
Any d'inici:	2016
Titulacions en itinerari dual	CFGM Atenció a Persones en Situació de Dependència
	CFGS Integració Social
	Beca (capítol 1)

Com va sorgir la iniciativa

La iniciativa de promoure l'FP dual va sorgir d'instàncies polítiques de l'Ajuntament el 2015 i en un primer moment es va voler impulsar en el teixit empresarial. El resultat no va tenir l'èxit esperat, per la qual cosa es va decidir impulsar aquesta modalitat dual dins l'estructura del mateix Ajuntament.

A banda de l'alumnat del CFGM d'Atenció a Persones en Situació de Dependència, des del curs 2020/21 també s'ha incorporat alumnat del CFGS d'Integració Social. Aquest alumnat ha estat desenvolupant la formació pràctica a centres educatius d'educació infantil i primària del Departament d'Educació de la Generalitat, prestant suport a alumnat amb necessitats especials, així com a les escoles bressol municipals.

Com es va implementar

- Es va establir un conveni de col·laboració amb un institut públic de la ciutat.

Barreres detectades

- En el moment de posar en marxa la iniciativa costava trobar empreses que poguessin aportar els recursos i tutors.
- Sovint costa compatibilitzar la rigidesa dels departaments de Recursos Humans amb la flexibilitat que necessita una dualitat per implementar-se.
- Costa trobar alumnes del CFGM que vulguin seguir l'itinerari dual, ja que conceben la seva titulació com a pont per accedir a una altra titulació superior. Molts alumnes no volen treballar en empreses d'atenció domiciliària (condicions laborals molt precàries), sinó passar a un CFGS.

Síntesi

L'estudi recull les fitxes de 12 municipis entre 7.000 i 270.000 habitants que reflecteixen la diversitat de contextos d'implementació de l'FP dual als ens locals. També reflecteixen la diversitat temporal mostrant diferents trajectòries, des de casos amb experiència en FP dual des del 2015 fins a d'altres que han començat aquesta iniciativa més recentment, el 2021.

Figura 4. Resum del treball de camp

12 fitxes d'ajuntaments:

Cornellà de Llobregat
Granollers
L'Hospitalet de Llobregat
Lleida
Molins de Rei
Montblanc

Reus
Rubí
Sant Cugat del Vallès
Tarragona
Terrassa
Viladecans

Municipis entre 7.000
i 270.000 habitants

Inici de les experiències:
2015 ... 2021

21 cicles formatius:

14 CFGS

7 CFGM

Cicles formatius implicats

Als ajuntaments analitzats s'han identificat pràctiques corresponents a 21 cicles formatius diferents: 7 cicles de grau mitjà i 14 de grau superior.

El tipus de cicles amb més presència a aquests ajuntaments respon a una dinàmica doble: d'una banda, en gran mesura es correspon amb els cicles formatius que tenen un nombre més alt d'alumnat de dual (vegeu la taula 2) i, d'una altra, al mateix temps té les especificitats pròpies de la realitat de l'activitat que desenvolupen els ens locals. D'aquesta manera, destaca la presència d'alumnat provinent d'Educació Infantil (que desenvolupa les pràctiques a les escoles bressol), d'estudis informàtics, de l'àmbit del treball social, de tasques administratives i finalment d'activitats de treball manual centrades en diferents àrees dels ajuntaments.

Taula 2. Cicles formatius amb alumnat dual als ajuntaments analitzats

<i>Grau</i>	<i>Cicle formatiu</i>	<i>Nombre d'ajuntaments</i>
Mitjà	Atenció a Persones en Situació de Dependència	2
	Gestió Administrativa	
	Activitats Comercials	
	Construcció	1
	Jardineria i Floristeria	
	Operacions de Laboratori	
	Sistemes Microinformàtics i Xarxes	
Superior	Educació Infantil	6
	Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa	4
	Integració Social	3
	Administració i Finances	2
	Desenvolupament d'Aplicacions Web	
	Màrqueting i Publicitat	
	Promoció i Igualtat de Gènere	
	Animació Sociocultural i Turística	1
	Desenvolupament d'Aplicacions Multiplataforma	
	Desenvolupament d'Aplicacions Multiplataforma perfil professional Informàtica Aplicada a la Logística	
	Edificació	
	Informàtica	
	Organització i Control d'Obres	
	Prevenió de Riscos Professionals	

Quins cicles formatius caldria tenir en compte a l'hora de començar a implementar l'FP dual dins d'un ajuntament o plantejar l'ampliació del nombre de places ofertes? Més enllà de les llistes de cicles formatius amb més nombre d'alumnat de la modalitat dual, el més interessant és abordar cada cas de manera específica, en un sentit doble. D'una banda, cada ajuntament ha de valorar quines són les seves possibilitats i potencialitats a l'hora de decidir quins cicles formatius són susceptibles d'incorporar en pràctiques a la seva activitat diària. D'una altra, seria molt profitós consultar als centres formatius del municipi o dels municipis propers quina oferta dual tenen i quins estudis tenen més problemes per trobar llocs de pràctiques.

D'aquesta manera, com que els recursos són limitats, es poden prioritzar aquells cicles formatius que siguin més adequats per incorporar a l'ajuntament i que responguin més adientment a les necessitats formatives de l'entorn, per mirar de cobrir les places amb més dificultats a l'hora de trobar llocs de pràctiques a l'àmbit privat.

Empreses municipals i contractades

Tanmateix, tal com mostren alguns exemples analitzats, també resulta molt beneficiós que els ajuntaments no solament impulsin la modalitat dual dins de les seves estructures, sinó que també ho facin entre les empreses municipals o les empreses contractades per prestar serveis municipals. D'aquesta manera, a més de motivar la promoció d'un nombre més alt de pràctiques duals, també es potencia l'oferta de places vinculades a diferents cicles formatius.

Adopció de la iniciativa

Si ens fixem en l'origen de la iniciativa per implementar la modalitat dual dins dels ajuntaments, hi trobem certa diversitat però també alguns patrons comuns. D'entrada, sovint hi ha algun tipus de trajectòria prèvia a l'ajuntament relacionada amb l'FP dual, per exemple haver dut a terme accions per impulsar-la entre el teixit empresarial del municipi. També en molts casos l'ens local té experiència en acollida d'alumnat en pràctiques (no duals), la qual cosa facilita i agilita els tràmits administratius per introduir la modalitat dual a l'ajuntament.

La idea original d'impulsar l'FP dual dins de l'ajuntament sorgeix la majoria de vegades d'alguna regidoria o àrea de l'ajuntament (en 6 dels casos analitzats), però també directament de l'alcaldia (2 casos), dels mateixos centres formatius (3 casos) o d'alguna associació empresarial (1 cas). En algunes ocasions, la proposta es genera en algun espai més ampli, on participa l'ajuntament amb altres actors (com ara un consell de l'FP o un pacte local), la qual cosa sembla que hi dona una forta empenta inicial.

Majoritàriament la tasca d'estendre la idea dins de l'estructura municipal la duu a terme el personal tècnic, però sempre esdevé fonamental la voluntat política per adoptar aquesta iniciativa. El departament de Recursos Humans és normalment l'encarregat de gestionar i fer els tràmits, que potser en un primer moment exigeixen més esforç, però que als cursos següents resulten molt més senzills i àgils. Per tant, les figures clau solen ser un personal tècnic molt motivat respecte de l'impuls de la modalitat dual i també càrrecs polítics favorables a aquesta iniciativa, en alguns casos amb una vinculació laboral prèvia amb l'àmbit educatiu en general o amb l'FP en particular.

El següent esquema simplifica el que seria el procés més típic d'adopció de la iniciativa: una persona decideix que seria molt profitós adoptar l'FP dual dins de l'ajuntament i convenç la direcció d'un departament (normalment el d'educació). A continuació, la proposta s'eleva a les instàncies superiors de l'ajuntament per obtenir el suport de l'equip de govern. A partir d'aquí, la iniciativa es presenta a tots els departaments que estiguin interessats a materialitzar-la. Sovint el primer curs es comença implementant la iniciativa al departament d'on ha sorgit i en cursos posteriors s'estén a altres àrees.

Figura 5. Procés típic d'adopció de l'FP dual als ajuntaments

Modalitat contractual

Un cop establert el conveni amb els centres educatius, la relació amb l'alumnat en pràctiques es materialitza mitjançant beques formatives, tret de l'Ajuntament de Rubí, que ha optat per la via del contracte de formació i aprenentatge.

Aquesta partida econòmica es vincula en la majoria de casos (8) al capítol 1 (Despeses de personal) del pressupost municipal, mentre que la resta (4) l'atribueixen al capítol 4 (Despeses corrents). Aquesta decisió sobre el capítol a què vincular la despesa sovint recau en els serveis de recursos humans dels ajuntaments i té a veure amb els requeriments d'interventoria, la disponibilitat de recursos econòmics pressupostats o la flexibilitat necessària en cada cas.

Figura 6. Vinculació amb l'alumnat dual

Beca formativa:

- Capítol 1 (Despeses de personal)
8 ajuntaments
- Capítol 4 (Despeses corrents)
4 ajuntaments
- Bonificació 100 %
a la Seguretat Social

Contracte formatiu

per a la formació en alternança:

- 1 ajuntament
- Sense límit d'edat

Impacte de la covid-19

L'impacte de la situació generada per la covid-19 en alguns casos s'ha traduït en una reducció del nombre d'alumnes en pràctiques duals, sigui per més limitacions pressupostàries o per la impossibilitat de desenvolupar les pràctiques en situació de confinament. Com a contrapartida, la sortida d'aquesta situació d'excepcionalitat pot obrir un escenari idoni per rellançar l'adopció d'alumnat en pràctiques duals.

Barreres

Els ajuntaments consultats en aquest estudi han identificat una sèrie de barreres a l'hora d'implementar l'FP dual. Aquest és un resum de les principals o més recurrents:

- Limitacions pressupostàries per augmentar el nombre d'alumnes en pràctiques.
- En un primer moment, falta de coneixements respecte al procés d'implementació (tràmits administratius, qüestions tècniques, etc.) i manca d'informació sobre aspectes concrets.
- Dificultats per fer tots els tràmits necessaris dins dels terminis establerts:
 - Coordinació de la temporització entre instituts i ajuntament.
 - Poc marge des que surten les qualificacions i l'inici de la formació dual per a la tramitació administrativa i comptable.
 - Demores en tramitar convenis amb altres administracions.
- Manca de flexibilitat a l'Administració, per exemple a l'hora d'establir contractes per a l'alumnat.
- Manca de flexibilitat a l'aplicació qBID.

Propostes de millora

D'altra banda, des dels ajuntaments analitzats també s'han fet propostes de millora, diverses i enriquidores, que resumim a continuació:

A diferència del món empresarial, on sovint l'alumnat d'FP dual acaba sent contractat en acabar el període de pràctiques, als ajuntaments no es dona aquesta possibilitat pel fet de funcionar amb borses de treball. Una proposta que s'ha fet és que per a les pràctiques duals hi haguessin aquestes borses de manera similar a l'experiència laboral dins de l'Administració, per facilitar que l'experiència adquirida es materialitzi en més puntuació.

Com a contrapartida als esforços que implica acollir alumnes d'FP dual (gestió tècnica, tutorització, seguiment) es proposa establir alguna prestació, per exemple donar suport a l'entitat que acull o més reconeixement al tutor.

Flexibilitzar l'aplicació del qBID per adequar-la a la realitat més complexa que impliquen les pràctiques en àmbits molt diferents (pel que fa a tasques a desenvolupar, calendari, etc.).

Considerar l'especificitat d'alguns estudis de cara a possibilitar calendaris diferents (tenint en compte que algunes pràctiques no tenen sentit a l'estiu, per exemple).

Aquest estudi pretén contribuir a facilitar la implementació i l'extensió de l'FP dual als ens locals. En aquest sentit, a més d'exposar l'experiència de diversos ajuntaments en la matèria, l'apartat següent intenta oferir informació amb vista a superar alguns dels obstacles que s'han assenyalat fins ara, especialment referents a les primeres etapes de la implementació.

Guia per a la implementació de l'FP dual als ajuntaments

Hem vist que molts dels impediments que identifiquen els ajuntaments per al procés d'implementació de l'FP dual estan relacionats amb una etapa inicial marcada per dubtes tècnics, falta d'informació o problemes de calendari. Per tal d'intentar donar resposta a aquestes i altres problemàtiques esmentades pels ajuntaments consultats i facilitar la feina d'implementar i estendre l'FP dual, hem elaborat una petita guia amb els punts o objectius següents:

- Oferir arguments favorables a l'adopció de l'FP dual, sigui per estendre-la a nous departaments o àrees de l'ens local o per introduir-la a nous ajuntaments que no tinguin aquest alumnat actualment.
- Una proposta de calendari per poder impulsar l'FP dual amb el temps necessari per complir els terminis, que incorpora informació més detallada sobre diferents aspectes del procés.
- Recursos addicionals per obtenir més informació, com ara videotutorials, normativa d'aplicació o contactes d'interès.

Beneficis de l'FP dual

Tots els ajuntaments i les dependències municipals consultats en aquest estudi han reportat una valoració molt positiva i han expressat sense cap excepció la voluntat de continuar repetint l'experiència o ampliar-la (incorporant més alumnat, col·laborant amb més centres o oferint places a més cicles formatius). A partir de les experiències desenvolupades, s'identifiquen una sèrie d'arguments favorables a impulsar l'FP dual dins dels ens locals, que fan referència tant als elements positius que afecten l'alumnat en pràctiques com el mateix ajuntament.

Beneficis per a l'ajuntament

- Incorporant aquesta pràctica, l'ajuntament esdevé exemple de promoció i visualització de l'FP dual al municipi.
- L'ajuntament passar a ser un recurs formatiu que contribueix a una formació de qualitat i valorada al mercat laboral.
- L'ajuntament potencia la inserció laboral de l'alumnat d'FP:
 - Reforç del procés d'aprenentatge i adquisició d'experiència.
 - Oportunitat de dur a la pràctica les metodologies apreses al centre formatiu.
 - Coneixement del món laboral al seu sector.
- Aportacions dels estudiants en pràctiques:
 - Si bé aquest alumnat no ocupa un lloc de feina, durant el procés d'aprenentatge també col·labora activament amb l'activitat diària.
 - Tenen una formació actualitzada pel que fa a les darreres novetats en metodologies i continguts.
 - La seva motivació és molt gran.
 - Tenen coneixements i competències en noves tecnologies.
 - Tenen moltes competències transversals.
 - Fan un procés molt ràpid d'adaptació i aprenentatge.
 - Aporten una visió fresca i innovadora, especialment útil per rejevenir dinàmiques dins d'una institució on predominen carreres professionals molt llargues amb pocs canvis de personal. Hi ha diversos exemples en què les noves perspectives aportades per l'alumnat dual han generat canvis amb un impacte positiu en maneres de funcionar.

- Es tracta d'una participació llarga en comparació amb altres beques formatives. Tanmateix, és molt inusual que l'alumnat d'FP dual no acabi les pràctiques.
- Es pot pactar l'horari més adient amb els centres formatius.
- Es dona a conèixer l'activitat de l'ajuntament:
 - Es visualitzen i es donen a conèixer a la ciutadania les tasques i serveis que desenvolupa l'Administració pública.
 - De cara a futures convocatòries per contractar personal, serveix per atraure talent jove als processos selectius.

Calendari orientatiu

El procés per implementar l'FP dual en un ens local es desenvolupa en estreta col·laboració amb els centres educatius, que s'encarreguen de bona part dels tràmits i sovint faciliten molta informació i proporcionen diferents tipus de suport, com hem vist als exemples analitzats. Aquests deu passos sintetitzen les principals accions que s'han de fer per acollir alumnat dual:

10 passos bàsics per implementar l'FP dual

Pas 1:	Signatura del conveni de col·laboració amb el centre
Pas 2:	Establir places a l'ajuntament
Pas 3:	Assignar places als centres
Pas 4:	Acordar el pla d'activitats amb tutors del centre
Pas 5:	Selecció d'alumnat dual
Pas 6:	Signatura d'acords formatius individuals (FCT i dual)
Pas 7:	Formació de tutors de l'ajuntament
Pas 8:	Inici de pràctiques FCT (80-100 hores)
Pas 9:	Inici d'estada en dual (900 hores)
Pas 10:	Seguiment i valoració d'alumnat dual

A continuació, elaborem una proposta de calendari per implementar l'FP dual dins d'un ajuntament, basat en les experiències dels casos consultats i en una revisió de documentació complementària de fonts oficials, per exemple materials publicats per la Generalitat de Catalunya o el procediment que segueix l'Ajuntament de Barcelona. També s'apunten diferents qüestions tècniques que s'han identificat com a rellevants, amb la intenció de preveure possibles problemes i oferir solucions per simplificar i agilitar el procés d'implementació de l'FP dual.

Calendari orientatiu i detallat per implementar l'FP dual a un ajuntament

Treball previ

- Si és pertinent, convé fer algun tipus de difusió introductòria a l'FP dual entre els diferents departaments de l'ajuntament per promoure la incorporació d'alumnat en pràctiques. Aquesta informació pot donar-la el mateix centre formatiu, el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya o alguna entitat que treballi en l'àmbit de l'FP dual. També es pot generar una nota de gestió per comunicar-ho a totes les unitats o dependències municipals.
- Per conèixer l'oferta d'FP es poden consultar les pàgines següents:
 - Guia de l'FP (<https://guiafp.fundaciobcnfp.cat/>)
 - Tria educativa (<https://triaeducativa.gencat.cat/ca/fp/>)
- Signatura del conveni de col·laboració, marc del projecte en dual, entre l'ajuntament i la titularitat del centre o centres formatius. S'ha de tenir en compte que els tràmits poden ser més o menys àgils depenent del centre (amb centres formatius de la Generalitat s'ha de preveure que els tràmits es poden endarrerir). Signen el conveni els representants legals de l'ajuntament i els titulars del centre educatiu. L'objecte és establir els termes de la col·laboració, per la qual cosa ha d'incorporar el següent:
 - Identificació de les parts.
 - Règim d'alternança.
 - Identificació dels cicles formatius implicats en el conveni. En aquest punt, una idea que aporta algun cas analitzat és que el conveni duri diversos anys (fins a quatre) i inclogui totes les famílies professionals (es disposi de places associades o no), de manera que no s'hagi de renovar en cas d'incloure'n de noves a cursos posteriors.
 - Compromisos del Departament d'Ensenyament.
 - Compromisos de l'ajuntament.
 - Actuacions del centre educatiu.
 - Organització anual de l'alternança i pla d'activitats.
 - Comissió de seguiment del conveni (integrada com a mínim per un representant de cadascuna de les parts signatàries) per supervisar i coordinar les accions previstes al conveni. S'ha de reunir com a mínim un cop cada curs. La constitució, la gestió i el seguiment d'aquesta comissió es fa per mitjà del qBID.

Març

- Establiment del nombre de places que es vincularan a cada departament de l'ajuntament.

Abril

- Assignació de places als centres.

Maig:

- Contacte entre els tutors del centre educatiu i representants de l'ajuntament per acordar el pla d'activitats.
- Enviament de currículums de l'alumnat per ocupar les places.
- Procés de selecció d'alumnat (per exemple amb entrevistes).

- El centre formatiu gestiona els tràmits per signar l'acord formatiu individual: document de compromís que recull l'activitat formativa que ha de desenvolupar cada alumne a l'ajuntament i les condicions de l'estada. S'han de tramitar dos acords, un per a la formació en centres de treball (FCT) i un altre de beca per a les pràctiques duals. Els acords els genera el centre educatiu mitjançant la plataforma qBID i els signen el centre, l'ajuntament i l'alumne o el seu representant legal.

Aquests acords formatius fixen:

- La modalitat de formació en alternança i la modalitat de contractació triada.
- Els horaris, la data d'incorporació i el període d'estada.
- El tutor designat a l'ajuntament: la persona que té les competències necessàries per acollir, formar i fer el seguiment i la valoració dels aprenents i per coordinar-se amb el tutor del centre formatiu.
- Les activitats formatives a desenvolupar.
- Les condicions de l'estada.

Abans del començament de l'FCT s'ha d'haver tramitat l'acord formatiu corresponent.

- Formació bàsica inicial dels tutors de l'ajuntament per part del centre formatiu (12 hores, de les quals 4 són presencials).

Finals de maig / juny / principis de juliol

- Inici FCT: 80-100 hores, no remunerades i sense alta a la Seguretat Social. L'horari s'acorda entre el centre formatiu i l'ajuntament. Jornada ordinària i preferent de 5 hores/dia, 25 hores/setmana, de dilluns a divendres.
- Tramitació de l'acord formatiu individual de beca dual: ha d'estar signat abans del començament de l'estada dual.
- És recomanable preguntar al centre en quina setmana exacta es disposarà de la llista definitiva d'alumnes que han aprovat les assignatures i faran les pràctiques duals, per tal de millorar la planificació.
- Actualment, la formalització del vincle amb l'alumnat d'FP dual es pot vehicular per mitjà de beca o de contracte:
 - Beca: la majoria d'ajuntaments analitzats imputen la beca al capítol 1 (Despeses de personal), però també hi ha diversos casos que ho fan al capítol 4 (Despeses corrents). En algun cas, les bonificacions a la Seguretat Social s'imputen al capítol 1 (encara que no impliquen cap cost) i la quantia a pagar a l'alumnat al capítol 4. En la modalitat de beca formativa, l'alumne s'ha de donar d'alta a la Seguretat Social com a becari (amb bonificació del 100 %), d'acord amb el Reial decret 1493/2011, de 24 d'octubre, pel qual es regulen els termes i les condicions d'inclusió en el règim general de la Seguretat Social de les persones que participen en programes de formació, en desenvolupament del que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social. L'import de la beca el fixa la comissió de seguiment del conveni. Aquest import no pot ser inferior:
 - en els cicles formatius de grau mitjà i en els programes de formació i inserció, al 50 % del salari mínim interprofessional de l'any 2020;
 - en els cicles formatius de grau superior, al 60 % del salari mínim interprofessional de l'any 2020 durant la primera meitat de l'estada a l'ajuntament, i al 70 % al llarg de la segona meitat.

Si la jornada és més curta que la jornada ordinària de l'activitat, l'import de la beca és la part proporcional que hi correspongui.

El cost mitjà per persona becada és d'uns 3.100-3.500 euros per curs (depenent de si es tracta d'un grau mitjà o superior).

- **Contracte:** l'ajuntament estableix la remuneració del contracte, d'acord amb la normativa vigent. L'únic ajuntament analitzat que recorre al contracte, l'atribueix al capítol 1 (Despeses de personal) del pressupost. Abans de formalitzar el contracte (es recomana que sigui de formació i aprenentatge), l'ajuntament ha de sol·licitar l'autorització d'inici de l'activitat formativa, tal com recull l'article 6 de l'Ordre ESS/2518/2013, de 26 de desembre, per la qual es regulen els aspectes formatius del contracte per a la formació i l'aprenentatge, en desenvolupament del Reial decret 1529/2012, de 8 de novembre, pel qual es desenvolupa el contracte de formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual. L'alumne s'ha de donar d'alta a la Seguretat Social com a treballador, amb una bonificació a les quotes del 100 % per a plantilles de menys de 250 treballadors o del 75 % per a plantilles amb 250 o més treballadors. La retribució es pacta entre l'ajuntament i el centre educatiu i no pot ser inferior al salari mínim interprofessional, en funció de les hores de treball efectives i segons el conveni col·lectiu.
- **Més informació sobre la vinculació entre ajuntament i aprenent a:** <https://bit.ly/3JgQuTz>
- Amb el desenvolupament de la nova legislació, tota la formació professional tindrà caràcter dual, i es diferencia entre l'FP general (sense vinculació contractual amb l'empresa o entitat) i l'FP intensiva (amb contracte laboral de formació). El període de transició del sistema de beques actual a contractes de formació al règim d'FP intensiva s'estableix fins al 31 de desembre del 2024, segons l'avantprojecte de la Llei orgànica d'ordenació i integració de la formació professional. Cal esperar els desenvolupaments de la normativa per saber els detalls del nou escenari.

Setembre

- Inici de l'estada dual: 900 hores, fins al juny de l'any següent, amb jornada preferiblement de 5 hores diàries de dilluns a divendres. Als ajuntaments amb molt volum d'alumnes, un suggeriment és que tothom comenci al mateix moment si és possible, per simplificar tràmits administratius.

Durant el desenvolupament de l'estada

- Realització d'un seguiment i valoració de l'alumnat dual. Es fa de manera conjunta entre l'ajuntament i el centre formatiu.

Més informació:

Portal de l'FP dual (<https://agora.xtec.cat/fpdual>)

Aplicació qBID

Des del punt de vista tècnic, tràmits com ara la gestió telemàtica del procés d'implementació i l'avaluació de l'FP dual es gestionen mitjançant l'eina informàtica oficial qBID, que funciona com una intranet. Per tal de facilitar la utilització de l'aplicació qBID, el Servei de Programes i Projectes de Foment dels Ensenyaments Professionals i el Consell General de Cambres de la Generalitat de Catalunya han elaborat una sèrie de videotutorials. La taula següent en mostra un recull.

Taula 3. Videotutorials del funcionament del qBID

<i>Contingut</i>	<i>Enllaç</i>
Com accedir al qBID	https://bit.ly/3ozDcsX
Tutorial de funcionament per a empreses i centres d'acollida d'alumnat	https://bit.ly/3HBjhSb
Com es gestionen els convenis marc de dual	https://bit.ly/3oyXMtA
Com es carreguen a la plataforma els convenis un cop signats digitalment	https://bit.ly/34Jf9Rb
Com crear i gestionar un acord formatiu	https://bit.ly/3uAfPUb
Tutorial del tutor d'empresa o centre d'acollida d'alumnat	https://bit.ly/3rA9RAL
Com gestionar les comissions de seguiment	https://bit.ly/3LgDgHZ

Normativa d'aplicació

Avantprojecte 723/2021 de Llei orgànica d'ordenació i integració de la formació professional (06/09/2021).

Reial decret 1529/2012, de 8 de novembre, pel qual es desenvolupa el contracte per a la formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual (BOE núm. 270, de 9.11.2012).

Reial decret 1493/2011, de 24 d'octubre, pel qual es regulen els termes i les condicions d'inclusió en el règim general de la Seguretat Social de les persones que participin en programes de formació, en desplegament del que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social (BOE núm. 259, de 27.10.2011).

Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial (DOGC núm. 5830, de 3.3.2011).

Ordre ESS/2518/2013, de 26 de desembre, per la qual es regulen els aspectes formatius del contracte per a la formació i l'aprenentatge, en desplegament del Reial decret 1529/2012, de 8 de novembre, pel qual es desplega el contracte per a la formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual (BOE núm. 10, d'11.1.2014).

Ordre ESS/41/2015, de 12 de gener, per la qual es modifica l'Ordre ESS/2518/2013, de 26 de desembre, per la qual es regulen els aspectes formatius del contracte per a la formació i l'aprenentatge, en desplegament del Reial decret 1529/2012, de 8 de novembre, pel qual es desplega el contracte per a la formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual (BOE núm. 21, de 24.1.2015).

Resolució EDU/775/2021, de 17 de març, per la qual es crea el programa d'innovació pedagògica FP dual, i es convoca concurs públic per a la selecció de centres educatius sottinguts amb fons públics que imparteixen ensenyaments professionals o de règim especial per ser inclosos al programa, a partir del curs 2021-2022 (DOGC núm. 8374, de 17.3.2021). Resolució EDU/3339/2020, de 17 de desembre, per la qual s'estableix el contingut del conveni marc de col·laboració entre l'Administració de la Generalitat de Catalunya mitjançant el Departament d'Educació, i l'entitat corresponent, per desenvolupar, en règim d'alternança i amb formació dual, el cicle formatiu i/o el programa formatiu a l'institut corresponent i es delega en les persones titulars de les direccions dels instituts de titularitat del Departament d'Educació la competència per a la signatura del conveni i de les seves addendes (DOGC núm. 8302, de 23.12.2020).

Resolució EDU/2085/2020, de 20 d'agost, per la qual s'actualitza l'organització de la formació en alternança en els ensenyaments de formació professional inicial (DOGC núm. 8210 de 20.8.2020).

Resolució ENS/1204/2012, de 25 de maig, d'organització de la formació en alternança en els ensenyaments de formació professional inicial.

Resolució ENS/1061/2018, de 15 de maig, d'accés a ensenyaments professionals del sistema educatiu per a les persones que no posseeixen els requisits acadèmics (DOGC núm. 7637 de 7.6.2018).

Resolució ENS/2442/2015, de 23 d'octubre, per la qual s'aprova un model de conveni de col·laboració en matèria de formació professional, i es delega en les persones titulars de les direccions dels instituts de titularitat del Departament d'Ensenyament la competència per a la seva signatura (DOGC núm. 6990, de 4.11.2015).

Resolució ENS/1891/2012, de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial (DOGC núm. 6220, de 26.9.2012).

Documents per a l'organització i la gestió dels centres.

Formació professional en alternança (dual i simple):

https://documents.espai.educacio.gencat.cat/IPCNormativa/DOIGC/CUR_FP_alternanca.pdf

Contactes d'interès

Centres educatius

Mapa amb els centres educatius que imparteixen FP dual.

https://agora.xtec.cat/fpdual/?page_id=8265

Departament d'Educació

Via Augusta, 202-226 (Barcelona). Tel. 934 006 900

gestiofpdual.educacio@gencat.cat

Serveis territorials

- Barcelona Comarques: C. Casp, 15 (Barcelona). Tel. 934 816 000. Ext. 5302
- Baix Llobregat: Av. Laureà Miró, 328 (St. Feliu de Llobregat). Tel. 936 859 450. Ext. 6228
- Vallès Occidental: Av. del Marquès de Comillas, 67-69 (Sabadell). Tel. 937 484 455. Ext. 6103
- Maresme-Vallès Oriental: C. Churruga, 90 (Mataró). Tel. 936 931 890. Ext. 6488
- Catalunya Central: Ctra. de Vic, 175 (Manresa). Tel. 936 930 590. Ext. 7062
- Girona: Pl. de Pompeu Fabra, 1 (Girona). Tel. 872 975 564
- Lleida: C. de la Pica d'Estats, 2 (Lleida). Tel. 973 279 999. Ext. 5884
- Tarragona: C. de Sant Francesc, 7 (Tarragona). Tel. 977 251 440. Ext. 5010
- Terres de l'Ebre: C. de la Providència, 5-9 (Tortosa). Tel. 977 448 711. Ext. 5247

Consorci d'Educació de Barcelona

Plaça d'Urquinaona, 6 (Barcelona). Tel. 935 511 000. Ext. 6709

Aquesta publicació ha estat impresa
amb paper certificat FSC.

En aquest informe s'explica el procés d'implementació de l'FP dual dins dels ajuntaments per tal de facilitar-ne l'extensió. Es parteix de l'experiència de dotze ajuntaments que ja tenen alumnat d'FP dual, s'analitza com sorgeix la iniciativa, com es va implementar, quines barreres s'han detectat i quines propostes hi ha per millorar l'experiència.

Com a síntesi d'aquestes experiències i d'altra informació complementària, es presenten una sèrie d'eines per acompanyar i facilitar l'adopció i l'extensió de l'FP dual als ens locals. Destaca una petita guia que inclou arguments favorables a l'impuls d'aquesta modalitat, un resum dels passos que cal seguir per acollir alumnat dual i un calendari orientatiu amb la informació tècnica més rellevant.

Fundació BCN Formació Professional
Plaça d'Espanya, 5, 1a planta
08014 Barcelona. Tel. 934 132 101
fundaciobcnfp.cat

